

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Хрисула Атанас Недялкова
на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна
степен „доктор”

В област на висше образование: 1. Педагогически науки

Професионално направление: 1.2 педагогика (предучилищна педагогика) с обучение на английски език

Автор: Анастасия Георгиос Цантиду

Тема: *Агресивно поведение при деца със специални образователни потребности в детската градина*

Научен ръководител: доц. дн Розалина Енгелс-Критидис

Общо представяне на процедурата и дисертантката

Със заповед № РД 38-347/24.07.2020г. на Ректора на Софийски университет „Св. Климент Охридски” съм определена за член на научното жури по процедурата за защита на дисертационен труд на тема *Агресивно поведение при деца със специални образователни потребности в детската градина*, разработен от Анастасия Цантиду - редовен докторант в професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика) с обучение на английски език, Факултет по науки за образованието и изкуствата, катедра „Предучилищна и медийна педагогика“ с научен ръководител доц. дн Розалина Енгелс-Критидис.

Представеният от Анастасия Цантиду комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на СУ и включва всички необходими документи.

Дисертационният труд е с общ обем 213 страници, от които 146 - основен текст, 50 страници - списък на използваната литература и 2 приложения в 10 страници. В структурно отношение дисертационният труд се състои от: въведение, четири глави, заключение, литература, приноси и приложения. В текста са включени 1 таблица, 29 фигури и 2 изображения, използвани са 22 заглавия на гръцки език, останалите - на английски. Дисертантката е приложила 4 броя самостоятелни публикации по темата на дисертацията.

Авторефератът съдържа 59 страници, от които 53 основен текст. В текста са включени 2 схеми и 8 фигури.

Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Дисертацията е посветена на важен и рядко изследван във визирания контекст проблем от областта на теорията и практиката на предучилищното и на приобщаващото образование с акцент педагогическото взаимодействие с деца със специални образователни потребности в условията на образователната среда в масовата детска градина.

Избраната от докторантката тема е актуална поради научното намерение на докторантката да осъществи целта на изследването си успоредно при деца със и без специални образователни потребности. В този смисъл разработената от нея тема е актуална и има особена стойност в теоретичен и в научно-приложен план.

Познаване на проблема

Докторантката познава много добре състоянието на изследвания проблем, отразен в литературните източници, оценява критично и изложеното в тях и прави задълбочен анализ на теоретичните постановки.

Методика на изследването

Избраните методика и организация на изследването са ясно подбрани и формулирани, което позволява постигането на поставената цел и адекватен отговор на задачите, търсещи решения в дисертационния труд.

Основен инструмент на изследването е четирикомпонентен въпросник, включващ общи въпроси за децата и наблюдаващите ги учители; въпроси за деца в предучилищна възраст с реактивно и проактивно агресивно поведение; въпроси относно отношението дете - учител и четвърта част - оценяване на приноса на педагогическите инструменти, използвани за редуциране на детската агресивност.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Основните акценти на дисертационния труд са подбрани след внимателно проучване на проблемите, свързани с агресивното поведение при 4-6-годишните деца, факторите, които му влияят и неговата роля в детското развитие, както и управлението на агресивното поведение в масови детски градини с фокус деца със специални образователни потребности. Анализът се характеризира със задълбоченост, лична позиция и значими за педагогическата теория и практика изводи. Резултатите от изследването водят към защита на шестте хипотези, заложили в постановката на изследването.

Заключението е смислово обобщение на представените в изложението констатации. В него дисертантката предлага ясни отговори на поставените в началото изследователски задачи.

Добро впечатление в края на дисертационния труд (стр.151-152) прави даването на перспектива за бъдещи изследвания от авторката, базирайки се на съдържанието на натрупания богат изследователски материал. Би могла в бъдещи разработки да изведе още корелации и зависимости, касаещи минимизиране на факторите за агресивно поведение и да създаде приложими добри практики.

В дисертационния труд не се констатира плагиатство.

Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Най-важните приноси, които са в резултат от работата на дисертантката са:

Теоретични приноси:

- Проследени са теории, обясняващи агресивното поведение, модели на агресивно поведение и фактори за проявата му
- Разгледани са различни подходи за разграничаване на агресивното поведение
- Извършен е съпоставителен анализ на образователния и социалния профил на деца със и без специални образователни потребности по отношение на агресивното поведение
- Важен принос в теоретичен, но и в приложен план е изводът, че определени степени агресивно поведение са повлияни повече от половата принадлежност на децата, отколкото спецификата на образователните им потребности.

Практико-приложни приноси:

- Проучени, описани и анализирани са мненията на предучилищни педагози относно тяхното взаимодействие с деца със и без специални образователни потребности с фокус рефлексията им върху проявлението на агресивно поведение в образователната среда
- Обоснована е необходимостта от приложението на педагогически инструменти за създаването на благоприятни условия за редуцирането на агресивно поведение
- Изследвана е получената емоционална и социална подкрепа на деца със и без специални образователни потребности в масови детски градини с цел установяване влиянието им върху тях.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Дисертантката е приложила 4 броя самостоятелни публикации, 3 от които са по темата на дисертацията. Броят, характерът и качеството на

публикациите съответстват на изискванията на СУ за публична защита на дисертационния труд и отразяват същността и постигнатите резултати в дисертационното изследване.

Автореферат

Авторефератът съответства на изложението на дисертационния текст и представя адекватно, цялостно и по коректен начин съдържанието и основните постижения в него.

Въпрос: В какъв план биха се променили резултатите от изследването Ви и, съответно изводите от него, ако фокусът бе само към деца със СОП, както сте заложили в темата на дисертационния труд?

Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Част от съдържанието на дисертационния труд добре би било да получи публичност след защитата, като дисертантката прецени в каква насока би го обогатила.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на Софийски университет „Св. Климент Охридски” и на специфичните изисквания на Факултета по науки за образованието и изкуствата на СУ „Св. Климент Охридски”.

Дисертационният труд показва, че дисертантката *Анастасия Георгиос Цантиду* притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, убедено давам своята *положителна оценка* и предлагам на членовете на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на *Анастасия Георгиос Цантиду* в област на висше образование: 1. Педагогически науки, професионално направление: 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика).

24.08.2020г.

Изготвил становището:

доц. д-р Хрисула Недялкова